

INFORMÁCIE PRE PACIENTA K PLÁNOVANEJ HOSPITALIZÁCIÍ NA NEUROCHIRURGICKOM ODDELENÍ

Pred prijatím do nemocnice

1. Objednajte sa najprv na **predoperačné interné vyšetrenie**, ktoré je možné realizovať v ktorejkoľvek ambulancii vnútorného lekárstva (interná ambulancia) podľa vašej preferencie. Váš praktický lekár vám vystaví výmenný lístok na toto vyšetrenie.
2. Následne sa objednajte na **predoperačné anesteziologické vyšetrenie**, ktoré je potrebné realizovať v našej nemocnici, a to aj v prípade, ak pacient pochádza z iného okresu. Rovnako je potrebné zachovať postupnosť pri týchto dvoch vyšetreniach. To znamená, najprv absolvovať predoperačné interné vyšetrenie a potom s výsledkom tohto vyšetrenia je potrebné ísť na predoperačné anesteziologické vyšetrenie. S objednaním sa na predoperačné anesteziologické vyšetrenie nečakajte, až budete mať realizované predoperačné interné vyšetrenie, ale **objednajte sa** na toto vyšetrenie v dostatočnom predstihu buď:

- **osobne** (pavilón A – ambulantly pavilón, prízemie, obr. č. 1),
- **telefonicky** na čísle 056/6 416 703.

Obrázok č. 1 Mapa objektu 2022

Ak po absolvovaní predoperačného anesteziologického vyšetrenia ochoriete a budete musieť užívať **antibiotiká**, po ukončení takejto liečby je potrebné zopakovať predoperačné anesteziologické vyšetrenie.

3. Pripravte si **zoznam liekov**, ktoré pravidelne užívate. Tento zoznam by mal zahŕňať názov lieku, silu lieku (gramy, mikrogramy a podobne) a v akých množstvách (koľko tabliet, koľko kvapiek a podobne) a časových intervaloch (jedenkrát denne, každých 8/12/24 hodín a podobne) liek užívate (napríklad Betalock ZOK 25 mg, jedna tableta ráno). Všetky lieky, ktoré dlhodobo užívate, si prineste so sebou do nemocnice v originálnych baleniach (nie v dávkovači na lieky).
4. Ak ste alergický na lieky, potraviny či iné látky (napr. iód, kovy a podobne), pripravte si (spíšte si) **zoznam** týchto **alergénov**.
5. Ak dlhodobo užívate **antiagregačné** (Aggrenox, Anopyrin, Apo-tic, Aspirin, Brilique, Carsaxa, Cilostazol, Cilozek, Clopidogrel, Dipyridamol, Duoplavin, Efient, Egitromb, Godasal, Ibustrin, Kardegic, Manoass, Noclaud, Pladizol, Platel, Tagren, Ticopidin, Trombex, Stacyl, Vassopirin, Zylit a podobne) alebo **antikoagulačné lieky** (Anbinex, Antihrombin III, Atenativ, Clexane, Eliquis, Fraxiparine, Kybernin P, Pradaxa, Vessel Due F, Xalerto, Warfarin, Zibor a podobne), bude potrebné, aby ste ich minimálne 7 až 10 dní pred operáciou vysadili. V niektorých prípadoch je potrebné tieto lieky nahradiť inými liekmi, preto sa v tejto súvislosti obráťte na svojho praktického lekára alebo na lekára, ktorý vám tieto lieky predpísal. Ak užívate antikoagulačné lieky, bude nevyhnutné pred operáciou v rámci interného predoperačného vyšetrenia skontrolovať hodnotu PT-INR (Prothrombin Time-International Normalized Ratio), ktorá by mala byť pred operáciou menšia ako 1.5.
6. Ak ste **fajčiar** alebo pravidelne požívate **alkoholické nápoje**, je nevyhnutné, aby ste prestali fajčiť a požívať tieto nápoje minimálne 1 týždeň pred operáciou a následne minimálne 2 týždne po operácii.
7. Ak by sa vám v období 2 týždňov pred operáciou objavilo na tele **mokvajúce ložisko** (napr. herpes) alebo iná **nehojaca sa rana**, informujte o tejto skutočnosti zdravotnú sestru neurochirurgickej ambulancie v Michalovciach na telefónnom čísle +421 908 513 874 alebo +421 56 641 6830, ktorá bude o tejto skutočnosti informovať vášho operátora a následne vás bude telefonicky informovať o ďalšom navrhovanom postupe. Takéto nehojace sa rany na vašom tele by mohli negatívne ovplyvniť váš pooperačný stav alebo hojenie operačnej rany.
8. Ak vám bola pred operáciou predpísaná krčná, hrudná alebo drieková ortéza (**krčný golier, hrudno-driekový korzet, bedrový pás**), zoberte si túto zdravotnícku pomôcku so sebou na hospitalizáciu. V prípade, ak ide o nastaviteľnú zdravotnícku pomôcku, pred hospitalizáciou si ju vyskúšajte, nastavte si ju podľa vlastných telesných proporcií a naučte sa nasadzovať si ju.
9. Do nemocnice si nachystajte **obuv** (prezuvky), ktorá vám zvlášť v pooperačnom období umožní pohodlnú, ale hlavne bezpečnú vertikalizáciu (postavenie sa a následnú chôdzu). Z toho dôvodu by to mala byť obuv s pevnou pätou a špičkou a s plochou podrážkou.
10. Do nemocnice si rovnako nachystajte **pyžamo**, ktoré je čisté, voľné a ľahko obliekateľné. Ideálne je, ak sa zapína vpredu (u žien je vhodná napr. nočná košeľa). V závislosti od dĺžky hospitalizácie a skutočnosti, že pyžamo sa môže počas hospitalizácie znečistiť biologickým materiálom (krv, moč, stolica, sekrét z operačnej rany a podobne), zväžte dostatočný počet oblečenia, ktorý budete potrebovať.

V deň prijatia do nemocnice

1. Po vstupe do nemocnice sa najprv **zaregistrujte na recepcii** našej nemocnice, ktorá sa nachádza na prízemí vľavo (obr. č. 2). Pracovníkom recepcie oznámte, že ste prišli k plánovanému prijatiu na neurochirurgické oddelenie, predložte im preukaz poistenca a výsledok ambulantného neurochirurgického vyšetrenia, kde je uvedený termín vášho plánovaného prijatia na hospitalizáciu. Toto vyšetrenie a preukaz poistenca si vopred pripravte pred prístupom k recepcii.
2. Následne sa presuňte podľa pokynov recepcie na **3. poschodie (Neurochirurgia/Ortopédia)**. Po vystúpení z výťahu zabočte doprava, potom opäť doprava, prejdite prvými presklenými dverami (tu nie je potrebné zvoniť) a pokračujte na koniec chodby k druhým preskleným dverám. Zazvoňte na zvonček s označením oddelenia, ktorý sa nachádza vľavo, ak stojíte čelom k dverám (obr. č. 3). Po zaznení signálu vstúpte na oddelenie, informujte zdravotnícky personál, že ste prišli na hospitalizáciu, a usadzte sa do kresla na chodbe oddelenia. Môže sa však stať, že z kapacitných dôvodov budete hospitalizovaný na inom poschodí našej nemocnice alebo v rámci iného klastra (napr. internistický klastor, neurologické oddelenie, chirurgické oddelenie a podobne). V takom prípade postupujte podľa pokynov zdravotníckeho personálu na oddelení Neurochirurgia/Ortopédia a podľa informácií uvedených na informačných tabuliach. Napríklad neurologické oddelenie rovnako ako aj chirurgické oddelenie sa nachádza na 2. poschodí, zatiaľ čo traumatologické oddelenie je na 3. poschodí našej nemocnice.
3. Zatiaľ čo budete čakať na zdravotnícky personál, ktorý sa vás ujme a uvedie vás do izby, kde budete hospitalizovaný, pripravte si 1) **zoznam liekov**, ktoré užívate, 2) **zoznam alergénov**, na ktoré ste alergický, 3) **výsledok interného predoperačného vyšetrenia**, 4) **výsledok anestéziologického vyšetrenia** a v prípade, ak ste v rámci predoperačnej prípravy absolvovali ďalšie vyšetrenia, nachystajte si ich výsledky pre lekára, ktorý vás bude prijímať na hospitalizáciu. Pripravte si všetky **otázky** (spísané na papieri), na ktoré ste doposiaľ nedostali odpoveď a na ktoré by ste radi odpoveď pred operáciou dostali.
4. Keďže **prijímacie vyšetrenie** lekárom môže byť realizované predtým alebo potom, ako vám bude pridelená izba, je dôležité, aby ste na toto vyšetrenie boli pripravený pri príchode na naše oddelenie.
5. V závislosti od rozsahu a typu operácie vám zdravotnícky personál môže odobrať krv kvôli vyšetreniu vašej krvnej skupiny a **objednaniu krvných derivátov** (tzv. transfúzie), ako sú červené krvinky, biele krvinky, plazma, krvné doštičky a podobne.
6. V deň prijatia do nemocnice máte nárok na **večeru**. Obed, žiaľ, z logistických dôvodov nie je možné v deň prijatia do nemocnice zabezpečiť.

Obrázok č. 2 Recepcia – registrácia pacientov (prízemie, hlavná budova)

Obrázok č. 3 Vstup na oddelenie Neurochirurgia/Ortopédia (3. poschodie, hlavná budova)

V deň operácie

1. Ráno v deň operácie alebo večer pred operáciou je potrebné realizovať **celotelovú toaletu** – dôkladné osprchovanie celého tela dezinfekčným mydlom, ktoré vám poskytne zdravotnícky personál. V rámci celotelovej toalety nezabudnite na hygienu ústnej dutiny pomocou zubnej pasty.
2. **Odstráňte si z tela** make-up, lak z nechtov, sponky z vlasov, náramky, retiazky, kontaktné šošovky, piercing, zubnú protézu a podobne. Načúvací aparát si môžete ponechať pre lepšiu komunikáciu so zdravotníckym personálom.
3. Od polnoci **neprijímate žiadne tekutiny ani potravu** (vrátane sladkostí, žuvačiek a podobne). V prípade nedodržania týchto pokynov ihneď informujte zdravotnícky personál.
4. Užite všetky **lieky, ktoré vám anestéziológ odporučil** užiť ráno v deň operácie. Je možné akceptovať len malý dúšok tekutín pri užití liekov.
5. Ráno pred operáciou si oblečte jednorazovú **operačnú bielizeň**, ktorú vám poskytne zdravotnícky personál.
6. Zdravotnícky personál vám pred odchodom na operačnú sálu naloží na dolné končatiny **kompresívne obvazy** alebo **kompresívne pančuchy** (bandáž dolných končatín), ktoré slúžia ako prevencia trombózy hlbokého žilového systému dolných končatín.

7. Ak vás čaká dlhší operačný výkon, pred odvozom na operačný trakt vám ošetrojúci personál, na základe indikácie lekára, zavedie **permanentný močový katéter**, ktorý vám ostane zavedený aj v pooperačnom období dovtedy, kým budete schopný vykonávať potrebu na toalete.
8. Ak je vaša operácia plánovaná ako prvá v daný deň, na **centrálny operačný trakt** (3. poschodie) vás zdravotnícky personál odvezie na lôžku približne o 7.00 hodine ráno. Čas odchodu na operačný trakt sa však môže meniť v závislosti od aktuálnej situácie na oddelení, resp. na operačnom trakte.
9. Svoje **osobné veci a cennosti** (vrátane prsteňov, náramkov, prívěskov, náušnic a podobne) si pred odchodom na centrálny operačný trakt uzamknite do skrine vo svojej izbe. Ideálne je však nebrať si do nemocnice žiadne cenné veci. V prípade, ak máte odnímateľnú zubnú protézu, rovnako si ju odložte medzi svoje osobné veci.
10. Ak vám bol pred operáciou predpísaný **krčný golier**, zoberte si ho so sebou na operačnú sálu.

Na operačnej sále

1. Po príchode na operačný trakt budete ležať na lôžku v časti, ktorá je určená pre pacientov, ktorí sa chystajú na operáciu (obr. č. 4). V rámci tejto prípravy sa vám bude venovať anesteziologický personál (sestry a/alebo lekár), ktorý najprv skontroluje vašu identitu. Podľa rozsahu a typu výkonu vám zavedú **žilový** alebo **arteriálny katéter**, podajú niektoré **lieky**, ktorých podanie je nevyhnutné pred začiatkom anestézie (napríklad antibiotiká, anxiolytiká, sedatíva), alebo realizujú niektoré **vyšetrenia**, resp. skontrolujú výsledky vašich predoperačných vyšetrení. Položia vám niekoľko otázok týkajúcich sa vášho lačnenia pred operáciou, vašich ochorení, alergií, u diabetikov zmerajú glykémiu, u pacientov liečených na vysoký krvný tlak zmerajú tlak krvi.
2. Následne vás odvezú na **operačnú sálu** (obr. č. 5). Na operačnej sále si ľahnete na operačný stôl.
3. Anesteziologický tím vás následne uvedie do **celkovej anestézie**. V niektorých prípadoch je pacient uspaný na lôžku a až následne je zdravotníckym personálom preložený na operačný stôl. V závislosti od typu výkonu niektorí pacienti nevyžadujú uspanie (celkovú anestéziu), ale len lokálnu anestéziu (lokálne umrtnenie časti tela, ktorá bude operovaná). O tejto skutočnosti budete informovaný vopred buď v rámci vyšetrenia neurochirurgom, alebo v rámci predoperačného anesteziologického vyšetrenia, resp. v rámci prijímacieho vyšetrenia v deň prijatia na hospitalizáciu.

Obrázok č. 4 Operačný trakt – prípravovňa pacientov na operáciu (3. poschodie, hlavná budova)

Obrázok č. 5 Operačná sála (3. poschodie, hlavná budova)

Po operácii

1. Bezprostredne po operácii strávite nasledujúce 2 hodiny na operačnom trakte v takzvanej „**dospávacej časti**“ (obr. č. 6), kde budú monitorované vaše základné životné funkcie (tlak krvi, srdcová frekvencia, saturácia krvi kyslíkom), neurologický stav a stav operačnej rany.
2. Následne vás prevezú na **štandardné oddelenie** (neurochirurgické oddelenie), kde ste boli hospitalizovaný pred operáciou, za účelom ďalšieho monitorovania vášho stavu.
3. V závislosti od dĺžky a náročnosti operácie môžete bezprostredné pooperačné obdobie a prvú noc po operácii stráviť aj na **jednotke intenzívnej starostlivosti** Oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny (JIS OAIM, prízemie, hlavná budova). V prípade nekomplikovaného pooperačného priebehu vás nasledujúci deň prevezú na štandardné oddelenie, kde ste boli hospitalizovaný pred operáciou.
4. Keďže našim spoločným cieľom je vaše čo najskoršie prinavrátanie do bežného života, hneď prvý deň po operácii (1. pooperačný deň) začnete s **rehabilitáciou**. Podľa náročnosti a rozsahu operácie a podľa vášho klinického stavu začnete prvý deň cvičiť na lôžku pod dohľadom fyzioterapeuta. V prípade, ak to váš klinický stav umožní, hneď prvý deň budete aj vertikalizovaný a začnete chodiť, najprv po izbe a následne aj po chodbe oddelenia. V nasledujúcich dňoch sa cvičenie a chôdza budú zintenzívňovať. Ak ste mali predoperačne zavedený močový katéter, hneď, ako to váš klinický stav dovolí a vy budete schopný ísť na toaletu, tento katéter vám odstránime.

5. Ak vás vaši **príbuzní a blízki** budú chcieť navštíviť v pooperačnom období počas hospitalizácie, naplánujte si túto návštevu najskôr od 1. pooperačného dňa v čase medzi 15.00 až 18.00 hodinou. Odporúčame sa však o aktuálnej možnosti návštev informovať u ošetrojúceho personálu, keďže zvlášť z dôvodov protiepidemických opatrení môžu byť návštevy pacientov počas hospitalizácie obmedzené. Pokiaľ ide o možnosť telefonicky sa kontaktovať s vašimi blízkymi a príbuznými, odporúčame, aby ste takúto možnosť zväžili najskôr s odstupom niekoľkých hodín po operácii. Súčasne vás prosíme, aby ste pri telefonovaní brali ohľad na skutočnosť, že sa nachádzate v nemocnici, kde svojím hlasným, dlhým a častým telefonovaním môžete zneprijemniť pobyt ostatným pacientom. Z toho dôvodu svoje rozhovory obmedzte na odovzdanie nevyhnutných informácií. Rozhodne netelefonujte na chodbách oddelenia, kde môžete rušiť tak zdravotnícky personál, ako aj väčší počet pacientov. V tejto súvislosti si nastavte aj zvonenie svojho telefónu tak, aby nerušilo vaše okolie. O týchto pravidlách pred hospitalizáciou informujte aj svojich príbuzných a blízkych a poprosťte ich o spoluprácu a pochopenie v tomto smere.

Obrázok č. 6 Operačný trakt – dospávacia časť
(3. poschodie, hlavná budova)

V deň prepustenia z nemocnice alebo prekladu do iného zdravotníckeho zariadenia

1. Večer alebo ráno pred plánovaným prepustením/prekladom si zbal'te svoje **osobné veci**.
2. V deň prepustenia/prekladu alebo deň predtým vám bude skontrolovaná a previazaná **operačná rana**.
3. V deň prepustenia/prekladu dostanete **lekársku a sesterskú prepúšť'aciu správu**, kde bude uvedený priebeh vašej hospitalizácie spolu s odporúčaním ďalšieho postupu vrátane následnej liečby a kontroly. Pre optimálny pooperačný priebeh je nevyhnutné, aby ste dôsledne postupovali podľa inštrukcií uvedených v prepúšť'acej správe, resp. podľa odporúčaní, ktoré vám poskytol operatér, resp. ošetrojúci lekár.
4. Večer pred prepustením/prekladom si nachystajte **otázky**, na ktoré by ste pred odchodom radi dostali odpovede, či už od vášho ošetrojúceho lekára, operátora, alebo od iného zdravotníckeho personálu. Tieto otázky si spíšte na papier, aby ste na nič nezabudli.
5. **Prepustenie z nemocnice** sa najčastejšie realizuje v dopoludňajších hodinách (okolo 10.00 hodiny). Presný čas prepustenia je však závislý od príchodu sanitného vozidla, resp. personálu, ktorý vás bude prevážať, preto nie je možné ho vždy presne vopred stanoviť. Z toho dôvodu vás prosíme o pochopenie, trpezlivosť a spoluprácu. Zvlášť vás prosíme, aby ste v deň prepustenia/prekladu postupovali podľa aktuálnych pokynov zdravotníckeho personálu.
6. V deň prepustenia/prekladu dostanete **raňajky**. V prípade, že sa vaše prepustenie/preklad posunie do poobedňajších hodín, bude vám poskytnutý aj obed.

Ďakujeme vám za vašu spoluprácu, ktorá spolu s rešpektovaním stanovených pravidiel je nevyhnutným predpokladom, aby vaša hospitalizácia prebiehala čo najpríjemnejšie s minimalizovaním rizík, komplikácií a nepríjemností, ktoré by sa počas nej mohli vyskytnúť.

Na akékoľvek ďalšie otázky vám radi odpovieme.

Vypracoval:

MUDr. Vladimír Balík, PhD., MBA